

Svätí tabakisti – Filip Neri, Don Bosco, páter Pio

John B. Buescher

22. augusta 2020 ✝ Cirkev

pokračovanie I. časti

Ctihodná Maria-Thérésa de Lamourous píše, že keď bol v parížskom karmeli vystavený plášť svätej Terezy z Avily, dostala dovolenie si ho obliecť: „Pobozkala som ho; pritísila k sebe. Vnímala som všetko, vrátane malých škvrníc, ktoré podľa všetkého pochádzali od španielskeho šnupacieho tabaku.“

Užívanie tabaku prišlo na pretras v priebehu beatifikačných procesov Jozefa Kupertínskeho, Jána Bosca a Filipa Neriho. Pri prvých dvoch diablov advokát namietal, že sa heroické cnosti nezlučujú s ich užívaním tabaku. Jozefov obhajca proti tomu uvádzal svedectvo ešte z Jozefovho života, keď vyhlasoval, že mu fajčenie pomáha k svätosti, keďže vďaka nemu môže dlhšie bdiť pri svojich pobožnostiach a viac sa postiť. V prípade Filipa Neriho prehliadka tela ukázala, že mu chýbajú mäkké tkanivá nosa, a tak jeho telo nie je neporušené. Malo to byť následkom silného užívania tabaku. Boli to ale chabé námietky proti ich svätosti.

Sv. Bernadetta Soubirousová trpela od detstva astmou a jej lekár jej na to predpísal tabak. Spomínala, že behom školskej dochádzky, „jedna sestra bola pri hodine francúzštiny pobúrená, keď som nechala kolovať šnupací tabak a každý začal kýchať“. Po vstupe do kláštora „vytiahla jedného dňa, k pohoršeniu istej sestry, tabatierku. Sestra zvolala: „Ó, sestra Mária Bernadetta, ty nebudeš nikdy vyhlásená za svätú!“

„Prečo nie?“ spýtala sa. „Pretože šnupeš. Ten zlý zlozvyk skoro vyradil z kanonizácie sv. Vincenta z Pauly.“ Sestra Mária Bernadetta šibalsky mrkla a odpovedala: „A ty, sestra Chantal, budeš určite kanonizovaná, pretože si nedopraješ.“

Sv. Ján Vianney si často dával šnup behom dlhých hodín, ktoré trávil v spovednici. Páter Pio mal šnupací tabak schovaný v malej kapsičke svojho habitu a ponúkal ho návštevmám. Životopisec zaznamenal, že „jedného večera na konferencii onkológov, sa Páter Pio uprostred prednášky o výskume rakoviny obrátil na muža sediaceho vedľa a spýtal sa ho: „Fajčíte?“ Keď mu muž pritakal, Páter Pio na neho káravo ukázal prstom a povedal: „To je veľmi zlé.“ A takmer hneď nato sa obrátil na druhého doktora so slovami: „Nemáte tabak?“

Jezuitský šnup

Hovorí sa, že istý jezuita na otázku, či je dovolené pri modlitbe fajčiť, odpovedal úplne jednoznačne, že nie. Avšak rýchlo dodal, že zatiaľ čo nie je dovolené fajčiť pri modlitbe, tak je úplne dovolené modliť sa pri fajčení.

V šestnástom a sedemnástom storočí založili jezuiti veľké plantáže tabaku v Strednej a Južnej Amerike a čerpali z nich finančné zisky. To isté sa týkalo aj dominikánov, františkánov a augustiniánov v Strednej Amerike.

Jezuiti boli bez najmenšieho dôkazu obviňovaní protestantmi a ďalšími nepriateľmi, že dodávajú otrávený šnupací tabak tým, ktorých sa snažia zavraždiť. Vymyslený tabak dostal názov „jezuitský šnup“. Tieto obavy sa podľa všetkého najviac rozšírili po tom, čo anglický admirál Thomas Hopsonn ukoristil v roku 1702 v zátokke Vigo zo španielskych lodí desiatky tisíc sudov obsahujúcich päťdesiat ton šnupacieho tabaku, ktorý si následne našiel cestu na britský trh.

Okolo roku 1715 priniesli jezuitskí misionári svoj obľúbený tabak na čínsky dvor za vlády mandžuskej dynastie Čching. Čínskych konvertitov na katolícku vieru ich rodáci dokonca po istý čas prezývali „šnupačmi“. Katolíci viedli továreň na spracovanie tabaku a predávali ho v Pekingu. Od tých časov holduje šnupaciemu tabaku aj množstvo tibetských buddhistických mníchov.

Jezuiti neboli vo svojej láske k tabaku osamoteným rádom. Laurence Sterne², autor románu *Život a názory blahorodého Tristrama Shandyho*, napísal tiež v roku 1768 *Sentimentálnu cestu po Francúzsku a Taliansku*, v ktorej popisuje pre neho povznášajúcu udalosť, keď si vymenil tabatierku s nejakým chudobným františkánom.

Ale v priebehu devätnásteho storočia začala záľuba v šnupacom tabaku ustupovať a nahrádzalo ju fajčenie cigár, fajok a cigariet. Literárne zdroje ukazujú, že šnupanie tabaku sa stále viac a viac stávalo záležitosťou starých a chudobných ľudí a určitej časti konzervatívnych kňazov, ktorí nechceli vymeniť svoj šnup za vznášajúci sa dym.

V liste z roku 1846 kňaz oratória sv. Filipa Neriho, otec William Faber napísal: „Predstavený kamaldulských vo Florencii prejavil veľkú túžbu ma vidieť; ležal chorý v posteli a jeho posteľ bola plná šnupacieho tabaku; chytil ma za hlavu, zatlačil ju do hromady šnupacieho tabaku a nanajvýš nemilosrdne pobožkal.“

Nepodpísaný článok v časopise *The Galaxy* z roku 1870 – nazvaný „Desať rokov v Ríme“ – v súvislosti s kapucínmi uvádza: „Vidíte jedinca kráčajúceho po Ríme v jeho tmavo-hnedom habite (od ktorého sa držte ďalej), s čiernou rohovinovou tabatierkou, špinavou modrou vreckovkou zastrčenou za rukáv a peňaženkou zavesenou na ruke.“

A Maud Howeová³ v článku „Rímski dedkovia a samotári“ vytlačenom v roku 1898 v časopise *The Outlook* popisovala, ako jej žobravý mních ponúkol šnup tabaku z ošumelej rohovinovej tabatierky. „Šnupací tabak užívajú v Taliansku starí a staromódni ľudia,“ písala, „a má schválenie duchovenstva. V Ríme je u kňaza fajčenie ťažko predstavitelné; takmer všetci užívajú šnupací tabak; videla som kňaza ako si potajomky zobral šnup, keď slúžil pri oltári.“

Autor úvodníka v *Dublin Review* z roku 1847 sa sťažoval, že tí, ktorí sa začínajú zaujímať o vieru, často zisťujú, „že katolícki kňazi sú vo všeobecnosti chudobní, nevzdelaní, šnupajúci a nevýrazní ľudia“. Autor si paradoxne praje iný druh kňazov, „múdрых a sympatických“, pričom za vzor dáva sv. Filipa Neriho (ktorý tiež šnupal tabak).

V septembri 1957 prehovoril Pius XII. ku generálnemu zhromaždeniu Tovarišstva Ježišovho v Ríme. Využil príležitosť, aby jezuitov, ale aj ďalšie rády povzbudil k sprísneniu disciplíny a oživeniu ducha odriekania, medzi iným aj tým, že sa vzdajú „povrchností“ vrátane „množstva vymožeností, ktoré si môžu laici dovoľene dopriať“. „Medzi tieto,“ povedal pápež, „je nutné zahrnúť dnes tak rozšírené a obľúbené užívanie tabaku.“

Ján Pavol II. v roku 2002 podpísal zákon „zakazujúci fajčenie na uzavretých verejných priestranstvách, miestach navštevovaných verejnosťou a pracoviskách nachádzajúcich sa na území Vatikánu, v oblastiach mimo hraníc štátu (t. j. vatikánskych úradoch v iných krajinách) a prostriedkoch verejnej dopravy“. Za porušenie zákazu hrozila pokuta tridsať eur.

Osobné potešenie, pôžitok a príležitosť k odpočinku, prostriedok k posilňovaniu spoločenských väzieb, priestupok, ohrozenie života, závislosť, „neresť“, ... Ale je užívanie tabaku samo osebe hriechom?

Drahí čitatelia, ako sa hovorí, nie som platený za to, aby som to zodpovedal.

Prevzaté z catholicworldreport.com

Vytlačené s láskavým dovoľením autora.

¹ „Vydať oheň z dymu.“ Citát z Horáciiovho pojednania *Ars poetica*.

² Laurence Sterne (1713 – 1768) bol anglický spisovateľ a anglický kňaz. Býva považovaný za významného predstaviteľa preromantizmu.

³ Maud Howeová Elliottová (1854 – 1948) bola americká spisovateľka, držiteľka Pulitzerovej ceny.

Fajčenie ako najlepšia ochrana proti siedmym hlavným hriechom

Apológia fajčenia podľa P. Silvestra Máriu Braitu OP: *Thesis probatur ex-ratione sophistica*

1. Fajčenie chráni pred pýchou. Fajčiar nie je pyšný. Ak nemá zápalky, neváha si pripáliť ani s cigáňom.
2. Fajčenie chráni pred lakomstvom. Fajčiar nie je lakomý. Keby bol lakomý, nefajčil by a ukladal peniaze na úrok do sporiteľne.
3. Fajčenie chráni pred smilstvom. Fajčiar zapácha a ženské osoby mu dajú pokoj. (Hlas opozície: „Ale ony sú obetavé.“)
4. Fajčenie chráni pred závišťou. Ak má fajčiar čo fajčiť, je spokojný a nikomu nič nezávidí.
5. Fajčenie chráni pred nestriednosťou. Fajčiar nie je nestriedmy, jednak preto, že značné sumy prefajčí, a následne mu nezostáva na jedlo, a jednak preto, že keď fajčí, neje.
6. Fajčenie chráni pred hnevom. Ak je fajčiar rozhnevaný, zapáli si cigaretu alebo fajku, tým upokojí svoje mozgové centrá a prestane sa hnevať.
7. Fajčenie chráni pred lenivosťou. Fajčiar je tvor činný a pohyblivý, behá do trafiky, hľadá zápalky, napcháva si fajku, pľuje na podlahu. Ak nemá čo fajčiť, nie je lenivý sa zohnúť k zemi pre ohorok.

Prevzaté z P. Dominik Pecka, *Z denníka Marnosti*.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/svati-tabakisti-filip-neri-don-bosco-pater-pio/>